

Iets uitvoeriger *Ons Vrije Nederland*:

'In de allerzwaarste uren
(sprak de Leider) blijf ik hier.
Zoek mij niet in boerenschuren,
zoek mij in het Hoofdkwartier!
Daar, omringd door mijn trawanten,
tot de laatste kameraad,
hang ik aan de rok van Tante
in het pak van Duits soldaat.

Leidertje, nu komt het kwaadste:
wie de wind zaait, oogst de storm.
Steek gerust je in je laatste
operette-uniform!
Dacht jij van de Mof t' ontvangen
Leiderschap voor landverraad?
Strakjes zullen wij je hangen
in het pak van Duits soldaat!'¹

★

'Strakjes zullen wij je hangen' – dat zal door de onbekende dichter wellicht figuurlijk bedoeld zijn geweest, zij het dat wij aannemen dat deze mèt de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk op het standpunt stond dat Mussert en de voornaamsten van zijn volgelingen het leven verbeurd hadden door wat zij Nederland en hun medeburgers hadden aangedaan. Enkele malen had Radio Oranje aangekondigd dat allen die zich aan de zijde van de vijand hadden geschaard, berecht zouden worden. Waren de NSB'ers zelf daar ook van overtuigd? Velen stellig – anderen evenwel gingen er van uit dat de 'Bijltjesdag' waarmee zij vooral in de eerste bezettingsjaren in diverse bewoordingen waren bedreigd, werkelijkheid zou worden, anders gezegd: dat het niet tot een ordelijke berechting zou komen maar dat de volksmassa's het recht in eigen handen zouden nemen. Rost van Tonningen schreef acht dagen na *D-Day* in een brief aan een mede-nationaal-socialist: 'U schijnt de onmenselijkheid

¹ *Ons Vrije Nederland*, aug. 1944.